Přírodní park Šárka - Lysolaje

V červenci 2010 vydal Odbor ochrany prostředí MHMP druhou sadu letáků s informacemi o přírodních parcích v Praze. Součástí této sady je leták Přírodní park Šárka - Lysolaje.

[Úvodní popis | Základní charakteristika | Orientační mapa | Podrobné informace | Fotogalerie]

Použité texty byly převzaty z **brožury Přírodní park Draháň - Troja** vydané v roce 2010 Odborem ochrany prostředí MHMP s doplněním dílčích informací o pražských lesích a lesoparcích, studánkách, trasách podél potoků a dalších turisticky i přírodovědecky zajímavých místech v dané lokalitě.

- brožura ve formátu PDF ke stažení *(vel. souboru 304 kbyte)*

Orientační mapka:

Naše tipy k návštěvě a k rekreaci:

Podrobné informace:

Šárecký potok tvoí osu pírodního parku. Pi jeho bezích leží celá ada zvlášt chránných území poínaje Divokou Šárkou a kone Podbabskými skalami.

Ve svém celku pedstavuje tento pírodní park *pravděpodobně nejzachovalejší přírodní oblast Prahy* (není narušena ani vtší tžbou kamene) umožující celodenní vycházku pírodními komplexy vlastn jen v malé vzdálenosti od centra Prahy.

Rozsáhlejší území se prostírá podél Šáreckého (Litovického) potoka od vodní nádrže Džbán po jeho ústí do Vltavy vetn Lysolajského údolí, strže Housle, lesnatých strání Hlásku nad Nebušicemi a dvojitého údolí spadajícího k východu smrem

od okraje letišt. Jde o významnou pírodní partii na severozápadním okraji pražského území. Jádrem je pomrn hluboké údolí Šáreckého (Litovického) potoka oste zaíznuté do pevných hornin mladších starohor kralupsko-zbraslavské skupiny. Krom pevažujících bidlic a drob zde vystupují v podob mohutných skal mimoádn tvrdé buližníky. Pi jižním okraji zasahují na území parku ordovické šárecké bidlice, tžené v ciheln na Jenerálce, a skalecké kemence, dobývané v zaniklém lomu nad koupalištm Džbán. v nejvyšších polohách pi horní hran údolních záez vystupují tém vodorovn uložené druhohorní pískovce a písité slínovce (opuky) svrchní kídy, názorn odkryté ve strži Housle u Lysolaj. lenitý terén s výchozy rzných hornin, skalními stnami s rznou orientací a inverzními roklemi podmiuje bohatství pd i živé pírody, dnes chránné v ad maloplošných chránných území mezi nimiž vyniká pírodní rezervace Divoká Šárka a pírodní památka Housle. z pd se uplatují kambizem, hndozem, mén i ernozem. Jádrem Divoké Šárky je soutska v buližnících zvaná Džbán, za níž po rozšíeném úseku v bidlicích následuje další soutska mezi mohutnými skalami Dívího skoku a Žabáku. Stny Džbánu jsou obohaceny živinami z pravkých hradiš na Šestákov a Kozákov skále, které soutsku svírají. Nacházíme zde typickou kvtenu skalní stepi s hojnou taicí skalní, esnekem chlumním, blorozchodníkem skalním a skalníkem celokrajným. Na skalních hebenech, kam se obohacený materiál nemohl dostat, rostou jen chudé vesoviny s metlikou kivolakou.

Deviny jsou zastoupeny zakrslými duby, bízou blokorou a jeábem ptaím. Ješt v 19. století byla vtšina plochy parku bezlesá. Výjimkou bylo nkolik lesních porost s ochuzeným bylinným patrem, nap. Nebušický háj a porosty, tvoené dubohabinami nebo porosty blíže poutního kostelíka Sv. Matje. Velká ást strání byla vypásána, a proto se na ad míst vytvoila vesovišt a teplomilná keová a travnatá spoleenstva s adou vzácných druh. k nim patí nap. kivatec eský i koniklec luní eský. Bhem asu nkteré plochy zarostly pirozenou sukcesí, vtšina však byla umle zalesnna, asto však nevhodnými nebo cizími devinami, nap. smrkem ztepilým, modínem opadavým, borovicí lesní nebo trnovníkem akátem. Kdysi kosené, zásti zamokené údolní louky dnes zarstají vysokou vegetací a na podmáených místech, teba nad Jenerálkou, se mní v rákosiny. Zejména horní ást parku obklopující pírodní rezervaci Divoká Šárka je dnes upravena jako pírodní park a patí mezi krajinásky nejatraktivnjší okrsky pražského prostoru. Unikátními útvary z hlediska geomorfologie jsou soutska Džbán a stržovitá rokle Housle, kde kdysi rostla i bohatá stepní flóra, dnes zachovaná již jen ve zbytcích.

Mén turisticky využívaná je další ást Šáreckého údolí od Vizerky až k ústí Šáreckého potoka do Vltavy. Také zde se však rozkládá nkolik maloplošných chránných území, která jsou vtšinou tvoena pomrn píkrými výslunnými skalními srázy (pírodní památka Vizerka, Nad mlýnem a Dolní Šárka). Jsou zde chránna teplomilná spoleenstva rostlin a bezobratlých živo ich. z pták zde hnízdí nap. budníek menší, slavík obecný, žluna šedá a krutihlav obecný.

Pírodní památka Vizerka se rozkládá na míst usedlosti, kde byla v minulosti vinice a sad. Strmá strá pozdji sloužila jako pastvina. Dnes jsou však stopy dívjšího využívání území zasteny a území pozvolna zarstá. z hlediska ochrany pírody jsou významná pe devším spoleenstva skalních stepí, kostavové trávníky a spole enstva s chmerkem vytrvalým. Ze zajímavých rostlin mžeme uvést temdavu bílou, rži galskou a ebíek sliný. Pi entomologickém przkumu byl zjištn mj. vzácný stevlíek Cymindis axillaris, z motýl žluásek jižní. z pták byli pozorováni pnice pokovní a uhýk šedý.

Trochu stranou od Šáreckého potoka leží pírodní památka Jenerálka, kterou tvoí výrazný skalní hbet. Na jižním svahu jsou spoleenstva s chmerkem vytrvalým a kostavové trávníky, na severním svahu pak lemová spoleenstva s kakostem krvavým a ernýšová dubohabina. Pi entomologickém przkumu byl zjištn mj. modrásek krušinový. Z pták mžeme uvést pnkavu obecnou, sýkoru koadru a dokonce i slavíka obecného.

Dále po proudu Šáreckého potoka, tentokrát nad pravým behem se rozkládá pírodní památka Zlatnice, ve které jsou chránny zbytky pirozených lesostepních a vesových spoleenstev. z rostlin tu m žeme vidt blozáku liliovitou, esnek vininý a prvosenku jarní.

Z motýl uveme nápadného otakárka ovocného i fenyklového. Území má význam i z hlediska prehistorie. Šárecká oblast byla trvale osídlena od nejstaršího pravku. v blízkosti údolí Vltavy máme do klady o osídlení ze stedního úseku starší doby kamenné. Mlado paleolitické sídlišt byla zjištno nap. v ciheln na Jenerálce. Od mladší doby kamenné je zde trvalé osídlení rolnické a pastevecké. Pedevším Kozákova skála byla opevnným hradištm v nkolika obdobích pravku, zejména v dob bronzové (kultura knovízská) i v dob prvních Slovan.

Zajímavostí je, že na Šáreckém potoce byla ješt v nedávné minulosti ada mlýn, nap. ertv mlýn. Šárecké údolí pedstavuje jedno z nejoblíbenjších rekreaních míst Pražan. Park má jako území vhodné pro odborné pírodovdecké i krajináské exkurze velký význam vdecký i rekreaní a patí mezi pední pozoruhodnosti Prahy.